

EUROPEISKA UNIONEN

Regionkommittén

ÅRLIG SUBSIDIARITETSRAPPORT 2013

– Sammanfattning –

ÅRLIG SUBSIDIARITETSRAPPORT 2013

– Sammanfattning –

I sitt tal om tillståndet i unionen 2013 betonade kommissionens ordförande José Manuel Barroso vikten av smart lagstiftning och förklarade att EU måste vara "*stort i stora frågor och mindre i mindre frågor*". Han betonade vikten av subsidiaritetsprincipen och konstaterade att "*subsidiariteten [...] inte är ett tekniskt koncept. Det är en grundläggande demokratisk princip. En allt fastare sammanslutning mellan medborgarna kräver att beslut fattas så öppet som möjligt och så nära folket som möjligt.*"¹

För ReK är det viktigt att säkerställa och underlätta en effektiv tillämpning av subsidiaritetsprincipen. Kommittén strävar efter att bli referenspunkten när det gäller subsidiaritet inom EU. Så har den gjort under hela 2013, när kommittén genomfört åtgärder som en del av sitt arbetsprogram för subsidiaritetsfrågor, som kan ses i den fjärde årliga subsidiaritetsrapporten. Under 2013 förhandlade ReK dessutom med Europaparlamentet om ett avtal² som även omfattar samarbete för att se till att subsidiaritetsprincipen iakttas.

År 2012 reviderade ReK sin strategi för subsidiaritetsövervakning genom att stärka styrningen och anta ett övergripande tillvägagångssätt för övervakningen, och 2013 var det första året då dessa nya insatser omsattes i praktiken. Den viktigaste nyheten för ReK år 2013 på området subsidiaritetsövervakning var antagandet och genomförandet av det första arbetsprogrammet för subsidiaritetsfrågor³. I arbetsprogrammet ingår fem initiativ⁴, utvalda från kommissionens arbetsprogram utgående från vissa kriterier⁵, som ska underställas särskild övervakning i fråga om deras efterlevnad av subsidiaritetsprincipen.

1 http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-13-684_sv.htm.

2 Samarbetsavtal mellan Europaparlamentet och Regionkommittén, undertecknat den 5 februari 2014.

3 CdR 2336/2012, antaget av ReK:s presidium den 30 januari 2013.

4 1. Översyn av EU:s avfallspolitik och avfallslagstiftning; 2. Hamnpaketet (som ersätter Blue Belt-initiativet, som ursprungligen valdes); 3. Rörlighet i städer; 4. Elektronisk fakturering vid offentlig upphandling; 5. Miljö-, klimat- och energibedömningsram för säker och trygg utvinning av okonventionella kolväten.

5 a) Initiativen bör vara av tydligt politiskt intresse för lokala och regionala myndigheter.

b) Initiativen bör falla under de lokala och regionala myndigheternas behörighetsområden.

c) Initiativen bör ha en potentiell subsidiaritetsdimension.

Övervakade initiativ och subsidiaritet i ReK:s yttranden

- **Översyn av EU:s avfallspolitik och avfallslagstiftning:** Sakkunniggruppen för subsidiaritet och nätverket för övervakning av subsidiaritetsprincipen rådfrågades om dessa ämnen eftersom det i de flesta medlemsstater är de lokala och regionala myndigheterna som ansvarar för genomförandet av EU:s avfallslagstiftning⁶. Under samrådet framkom några viktiga faktorer rörande subsidiaritet och proportionalitet, som togs med i ReK:s yttrande⁷.
- **Hamnpaketet**⁸: Eftersom det fanns en viss oro över att förslaget inte tog tillräcklig hänsyn till särskilda lokala och regionala förhållanden i Europa genomförde REGPEX ett samråd med regionala parlament och regeringar om subsidiaritets- och proportionalitetsfrågor samtidigt med den åtta veckor långa perioden inom mekanismen för tidig varning⁹. Slutsatsen var att subsidiaritetsprincipen hade efterlevts, även om man hittade några problem med proportionalitetsprincipen. Dessutom anordnade ReK och Espon¹⁰ gemensamt en workshop om territoriell konsekvensbedömning, vilket var första gången som ReK hade deltagit i en territoriell konsekvensbedömning genom att använda Quick Scan-metoden.
- **Elektronisk fakturering vid offentlig upphandling**¹¹: På grund av initiativets möjliga inverkan på kostnader och administrativa bördor på lokal och regional nivå genomförde REGPEX ett samråd med regionala parlament och regeringar angående subsidiaritets- och proportionalitetsrelaterade frågor parallellt med mekanismen för tidig varning¹². I de flesta bidrag angavs att subsidiaritetsprincipen hade efterlevts, men det väcktes dock en del frågor särskilt med hänsyn till proportionalitetsprincipen. Det betonades särskilt att förslaget inte i tillräcklig utsträckning tog hänsyn till de lokala och regionala myndigheternas synpunkter.
- **Rörlighet i städer:** ReK deltog i kommissionens konsekvensbedömning genom en gemensamt anordnad konsekvensbedömningsworkshop tillsammans med lokala och regionala myndigheter. De sakkunniga på workshopen kom bland annat fram till att det skulle vara för tidigt att införa obligatoriska krav, men att det skulle kunna vara mycket intressant att införa gemensamma resultatindikatorer och benchmarking för städer. Sedan initiativet offentliggjordes i slutet av 2013 har det gjorts till en del av arbetsprogrammet för subsidiaritetsfrågor 2014.
- **Utvinning av okonventionella kolväten:** Detta initiativ fördröjdes och offentliggjordes först i januari 2014. Det överfördes därför också till arbetsprogrammet för subsidiaritetsfrågor 2014.

6 [ReK – Waste Consultation Report.](#)

7 CdR 1617/2013.

8 CdR 3610/2013.

9 [ReK – Ports Package.](#)

10 Det europeiska observationsnätverket för territoriell utveckling och sammanhållning.

11 CdR 5277/2013.

12 [ReK – E-invoicing in public procurement.](#)

Dessutom har sakkunniggruppen för subsidiaritet hörts utanför ramarna för arbetsprogrammet om utarbetandet av ett yttrande på eget initiativ om *Decentraliseringsprocessen i Europeiska unionen och det lokala och regionala självstyrets plats i EU:s beslutsfattande och genomförande*¹³.

Regionkommittén har alltså bidragit till specifika konsekvensbedömningar som kommissionen gjort genom resultaten av workshopparna om hamnpaketet och rörlighet i städer, som fokuserade på den territoriella dimensionen i de föreslagna initiativen. Dessutom har yttrandet *Bedömning av territoriella konsekvenser*¹⁴, som antogs 2013, banat vägen för utvecklingen av strategin för territoriella konsekvensbedömningar, som kommer att lanseras 2014. Genom att delta i territoriella konsekvensbedömningar vill ReK bidra till det interinstitutionella arbetet med att förbättra lagstiftningsprocessen.

Subsidiaritetsanalysen av ReK:s yttranden 2013 visade att bara två av yttrandena tog upp betänkligheter i fråga om huruvida EU:s lagstiftningsinitiativ överensstämmer med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Dessa var yttrandena om *Ändring av direktivet om miljökonsekvensbedömningar*¹⁵ och *Förslag till direktiv om fysisk planering i kust- och havsområden och integrerad förvaltning av kustområden*¹⁶. Dessutom uttryckte ReK i yttrandet om *Förordning om offentlig kontroll*¹⁷ och i yttrandet om *Tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror och liknande produkter*¹⁸ oro över användningen av delegerade akter.

Sjätte subsidiaritetskonferensen

Årets viktigaste subsidiaritetsevenemang var den sjätte subsidiaritetskonferensen¹⁹, som anordnades gemensamt av ReK och det tyska förbundsrådet den 18 december 2013. På konferensen samlades framstående representanter för EU-institutioner, nationella och regionala parlament samt universitet för att utvärdera subsidiaritetsprincipens status och effekt på EU:s lagstiftning i tiden efter Lissabonfördraget. De viktigaste slutsatserna från detta sjätte interinstitutionella forum med deltagare från flera nivåer, som anordnas vartannat år, var för det första att subsidiaritetsprincipen är måttstocken för den demokratiska legitimiteten av EU:s lagstiftning, att den säkerställer att beslut fattas på den lämpligaste nivån och bidrar till att utforma politiken till fördel för alla EU-medborgare. För det andra ger interinstitutionellt samarbete om övervakning av subsidiaritetsprincipen ett tydligt mervärde och bör ökas för att subsidiaritetsprincipen ska kunna tillämpas så effektivt som möjligt.

13 CdR 2214/2012, [Consultation of the Subsidiarity Expert Group on Devolution](#).

14 CdR 29/2013, [ReK – Assessment on Territorial Impacts](#).

15 CdR 591/2013.

16 CdR 3766/2013.

17 CdR 5295/2013.

18 CdR 2062/2013.

19 [ReK – 6th Subsidiarity Conference](#).

För det tredje har subsidiaritetsprincipen som konstruktivt begrepp fått ännu större betydelse på grund av den allt bredare diskussionen om gränserna för EU:s insatser och bör stå i centrum för diskussionen. ReK bekräftade sitt åtagande att främja en "subsidiaritetskultur" med en tydlig koppling till flernivåstyrelse, eftersom övervakningen av subsidiaritetsprincipen endast kan vara effektiv om den bygger på ett verkligt samarbete mellan alla relevanta förvaltningsnivåer.

Ytterligare subsidiaritetsövervakningsaktiviteter

ReK har ytterligare uppgraderat REGPEX²⁰, ett webbaserat verktyg för regioner med lagstiftningsbefogenheter, som nu också omfattar en interaktiv karta över regioner med lagstiftningsbefogenheter och detaljerade beskrivningar av alla regionala parlament. Det finns också ett standardformulär på engelska för sammanfattning av subsidiaritetsanalyser. För att utvärdera erfarenheterna av systemet för tidig varning och sprida exempel på bästa praxis har ReK offentliggjort en undersökning om *The Subsidiarity Early Warning System of the Lisbon Treaty – the role of regional parliaments with legislative powers and other subnational authorities*²¹. I undersökningen jämförs och utvärderas deltagandet av regionala parlament med lagstiftningsbefogenheter, andra regionala församlingar och relevanta aktörer i systemet för tidig varning i tiden efter Lissabonfördraget. Undersökningen innehåller en beskrivning av samarbetsmekanismerna och exempel på bästa praxis.

Slutsatser

År 2013 konsoliderades ReK:s subsidiaritetsövervakning ytterligare genom genomförandet av den reviderade strategin för övervakning av subsidiaritetsprincipen. Med användning av korrekta övervakningsverktyg bekräftade ReK sitt övergripande synsätt att subsidiaritetsövervakningen är ett ansvar under hela utformningen av politiken och att målet är att ingripa i ett så tidigt skede som möjligt. Genom sitt första arbetsprogram för subsidiaritetsfrågor har ReK tagit på sig uppgiften att övervaka EU-initiativen på ett inledande stadium. Den politiska styrning som tillhandahålls av styrgruppen för subsidiaritetsfrågor och de tillgängliga övervakningsverktygen, såsom nätverket för övervakning av subsidiaritetsprincipen, sakkunniggruppen för subsidiaritet och REGPEX, har gett ReK möjlighet att framgångsrikt genomföra denna uppgift och förbereda sig på att undersöka andra möjligheter att övervaka subsidiaritetsprincipen. Följaktligen kommer ReK att granska andra närliggande områden (t.ex. territoriella konsekvensbedömningar) som lokala och regionala myndigheter, och därmed alla EU-medborgare, kan dra nytta av. Målet med nästa arbetsprogram för subsidiaritetsfrågor är att stärka de etablerade samarbetsmetoderna inom ReK och med andra externa partner såsom EU-institutioner, nationella parlament samt lokala och regionala myndigheter eller sammanslutningar.

20 [ReK – REGPEX](#).

21 [The Subsidiarity Early Warning System of the Lisbon Treaty – the role of regional parliaments with legislative powers and other subnational authorities](#).

Subsidiaritet handlar inte bara om mer eller mindre lagstiftning på EU-nivå. Subsidiaritet handlar om att stifta lagar på rätt nivå, så nära medborgarna som möjligt, och det säger sig självt att vi måste överbrygga den klyfta som uppstått mellan EU och medborgarna. ReK har åtagit sig att bidra till skapandet av en subsidiaritetskultur, och kommer att fortsätta att uppfylla detta åtagande genom att stärka sin övervakning av subsidiaritetsprincipen, vidareutveckla sina övervakningsverktyg och stärka det interinstitutionella samarbetet.
